

11.08.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**11 Ağustos 2020
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

11 Ağustos 2020 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatında İlk Defa Göreve Başlayacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Adalet Bakanlığı Yayın Yönetmeliği
- Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal ve Kültürel Çalışmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İstanbul Bilim Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 1/7/2020 Tarihli ve 2016/70 Başvuru Numaralı Kararı

Yumurta üretimi hazıranda yüzde 8,5 azaldı

Tavuk yumurtası üretimi hazıranda bir önceki aya göre yüzde 8,5 azalırken, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 1,7 arttı. Bu dönemde 1,5 milyar adet tavuk yumurtası üretildi. Yurt genelinde kesilen tavuk sayısı ise hazıranda yüzde 3,3 artarak 105 milyon 629 bin adede ulaştı.

Türkiye İstatistik Kurumu, haziran ayına ilişkin kümes hayvancılığı üretimi istatistiklerini açıkladı. Buna göre, tavuk yumurtası üretimi hazıranda bir önceki aya göre yüzde 8,5 azalırken, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 1,7 arttı. Bu dönemde 1,5 milyar adet tavuk yumurtası üretildi.

Hazıranda kesilen tavuk sayısı aylık bazda yüzde 3,3 artarak 105 milyon 629 bin adet olarak kayıtlara geçti. Geçen yılın aynı ayına göre de kesilen tavuk sayısı yüzde 10,2 arttı.

Tavuk eti üretimi hazıranda bir önceki aya göre yüzde 2,4, geçen yılın aynı dönemine kıyasla da yüzde 11,5 arttı. Bu dönemde tavuk eti üretiminin 187 bin 979 ton olduğu görüldü.

Hindi eti üretimi ise hazıranda aylık olarak yüzde 23,2, yıllık olarak da yüzde 58,6 artış gösterdi. Söz konusu ayda hindi eti üretimi 6 bin 294 ton oldu.

Ocak-haziran döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre hindi eti üretimi yüzde 9,4, tavuk eti üretimi yüzde 6,1, kesilen tavuk sayısı yüzde 5,4, tavuk yumurtası üretimi de yüzde 0,9 arttı.

İlk yarıda 5.1 milyon ton inek sütü toplandı

Türkiye genelinde bu yılın ilk altı ayında toplanan toplam inek sütü, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 3,7 artarak 5 milyon 110 bin tona ıktı.

Türkiye İstatistik Kurumu, haziran ayına ilişkin süt ve süt ürünleri üretimi verilerini açıkladı.

Buna göre, toplanan inek sütü miktarı, haziranda yıllık bazda yüzde 3,1 artışla 864 bin 15 ton oldu. Bu oran ocak-haziran döneminde ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 3,7 artarak 5 milyon 110 bin 499 tona ıktı.

Haziranda ticari süt işletmeleri tarafından toplanan inek sütü yağ oranı ortalama yüzde 3,3, protein oranı ise ortalama yüzde 3 olarak tespit edildi.

Ticari süt işletmeleri tarafından yapılan içme sütü üretimi, haziranda geçen yılın aynı ayına göre yüzde yüzde 8,7 artarak 122 bin 458 ton olarak gerçekleşti.

Ocak-haziran döneminde ise geçen yılın aynı dönemine göre içme sütü üretimi yüzde 11,9 artarak 841 bin 811 ton olarak kayıtlara geçti.

Ticari süt işletmeleri tarafından yapılan yoğurt üretimi, hazıranda geçen yılın aynı ayına göre yüzde 1,3 azalarak 91 bin 285 ton, ocak-haziran döneminde ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2,5 gerileyerek 534 bin 199 ton oldu.

Hazıranda geçen yılın aynı ayına göre inek peyniri üretimi yüzde 22,1, tereyağı üretimi yüzde 14,7, yağsız süt tozu üretimi yüzde 13,2, kaymak üretimi yüzde 5,9 artarken, diğer peynirlerin (koyun, keği, manda ve karışık sütlerden elde edilen peynir ęeřitleri) retimi yüzde 2,6, ayran üretimi yüzde 4,9, tam yağlı süt tozu üretimi yüzde 23,3 düşüş gösterdi.

Ocak-haziran döneminde geçen yılın aynı dönemine göre inek peyniri üretimi yüzde 9, tereyağı üretimi yüzde 8,4, tam yağlı süt tozu üretimi yüzde 3,1, kaymak üretimi yüzde 2,4 artış kaydederken, yağsız süt tozu yüzde 3,2, diğer peynirler (koyun, keği, manda ve karışık sütlerden elde edilen peynir ęeřitleri) yüzde 3,9, ayran üretimi yüzde 19,1 azaldı.

9 tarım ilacına daha yasak, 7 tanesine kısıtlama getirildi

Tarım ve Orman Bakanlığı, hastalık ve zararlı organizmaların ürüne zarar vermesini önlemek için tarımda kullanılan 9 pestisiti tarım ilacını yasakladı. 7 pestisitin ise yeniden yapılacak değerlendirmeye kadar kullanım alanlarının kısıtlanmasına karar verdi.

Türkiye, bir yandan tarımsal üretimini arttırmak için projeleri hayata geçirirken, diğer yandan ürettiği tarım ürünlerinin daha sağlıklı olması için adımlar atıyor.

Tarım ve Orman Bakanlığı geçtiğimiz haziran ayında hastalık ve zararlı organizmaların ürüne zarar vermesini önlemek için kullanılan 16 tarım ilacını (bitki koruma ürünü) yasaklamışken, 5 Ağustos 2020 tarihinde bu listeye 9 pestisiti daha ilave etti. 7 pestisitin ise; Aralık 2021 tarihinde yeniden yapılacak değerlendirmeye kadar kullanım alanlarının kısıtlanmasına karar verdi.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın bu kararını 81 il müdürlüğüne genelge ile duyurduğunu belirten Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanı

Birol Celep, 2009 yılından beri Türkiye’de kullanımı yasaklanan ve kısıtlanan pestisitlerin sayısının 220’e ulaştığını kaydetti.

"Dünya piyasalarında elimiz güçleniyor"

Tüketici taleplerinin, dünya genelinde gıda üretimini şekillendirdiğinin altını çizen Celep, "Dünya genelinde sağlıklı gıda tüketmek isteyen tüketici kitlesinin sayısı hızla artıyor. Pandemiyle birlikte sağlıklı gıdaya yöneliş daha da arttı. Yaklaşık 35 yıldır organik tarım ve iyi tarım uygulamaları ile dünyaya gıda üretiyoruz. Ege Bölgesi’nin tarım ürünleri ihracatı son bir yıllık dönemde 5 milyar doları aşmış durumda. Ege Bölgesi’nde Dikili’de ilk uygulaması hayata geçmek üzere olan Tarım İhtisas Organize Sanayi Bölgelerinin itici gücüyle orta vadede 10 milyar dolar tarım ürünleri ihracatı hedefliyoruz. Tarım ve Orman Bakanlığı’nın sağlıklı gıda üretimiyle ilgili hamleleri dünya piyasalarında elimizi güçlendiriyor. Sürdürülebilir üretim ve ihracatı destekleyici bu karardan dolayı Tarım ve Orman Bakanlığımıza da teşekkür ederiz" diye konuştu.

"Tarladan çatala kadar olan zincirde, sağlıklı gıdanın bir tercih değil yeryüzündeki bütün canlıların hakkı" diyen Celep sözlerini şöyle tamamladı; "Çevreyi, insan sağlığını ve biyoçeşitliliği koruyan, doğa dostu üretim metotlarını destekleyerek üretim yapma konusunda büyük adımlar atıyoruz. Toprağın yapısını bozan,

gıdalarımızın kaynağı olan toprağımızı kaybetmemize yol açabilen pestisitlerden hızla uzaklaşıyoruz. Böylece biyoçeşitlilik kaybının da önüne geçiyoruz.”

Türkiye’de zirai mücadele amacıyla kullanılan bitki koruma ürünlerinin ruhsatlandırılması, üretimi, ithalatı, piyasaya arzı ve kontrolü ile ilgili iş ve işlemler, 5996 sayılı "Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu" ile bu Kanuna bağlı olarak çıkarılan ilgili mevzuata göre Tarım ve Orman Bakanlığınca yapılıyor. Söz konusu mevzuat çerçevesinde, Türkiye’de ilk kez ruhsatlandırılacak olan bitki koruma ürününün aktif maddesinin Avrupa Birliği veya G8 ülkelerinde ruhsatlı olması şartı aranıyor. Ayrıca, uluslararası kuruluşlarca insan ve çevre sağlığı ve benzeri konularda sakıncalı görülen aktif maddelerin kullanımının sonlandırılması halinde yine aynı mevzuat kapsamında bu aktif maddelerin ülkemizde de kullanımları Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından sonlandırılıyor.

Tarımsal üretimde yasaklanan 9 pestisit in ithalatı, imalatı ve kullanımı sonlandırılırken, kullanım süresi sonunda piyasada bulunan söz konusu aktif maddeleri içeren bitki koruma ürünlerinin firmasınca toplanarak Bakanlığın bilgisi dahilinde imha edilmesi karara bağlandı.

Yasaklanan ve kısıtlanan aktif maddelerin farklı tarım ürünlerinde hastalık, zararlı ve yabancı otlarla mücadelede kullanılan bitkisel koruma ürünlerinden oluşuyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan: Faizler daha da düşecek

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Kur saldırılarının etkisiyle yüzde 24'e çıkan Merkez Bankası politika faizi yüzde 8.25 seviyesine indi, daha da düşecek. Bütün isteğimiz bu ülkede yatırımcı çok daha güçlü bir şekilde yatırımlarını yapabilsin" açıklamasında bulundu.

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde düzenlenen Cumhurbaşkanlığı Kabine Toplantısı'nın ardından millete seslenen Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Lübnan'da meydana gelen patlama sebebiyle dost ve kardeş Lübnan halkına başsağlığı ve geçmiş olsun dileklerini ilettiler.

Derin tarihi ve beşeri bağlar bulunan Lübnan halkının yanında yer almak için tüm imkanları seferber ettiklerini anımsatan Erdoğan, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun patlama bölgesine giderek ihtiyaçları ve talepleri bizzat yerinde tespit ettiğini söyledi.

Erdoğan, geçtiğimiz haftanın bir diğer önemli konusunun da Akdeniz ve Ege'de Türkiye'nin haklarını ve hukukunu yok saymaya yönelik girişimlere verdikleri cevaplar olduğunu belirtti.

Bölgedeki sismik araştırma faaliyetlerini Almanya Başbakanı Angela Merkel'in ricası üzerine iyi niyet nişanesi olarak bir süreliğine ertelediklerini anımsatan Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Ancak Yunan tarafı hüsnüniyetle hareket etmediğini bir kez daha göstermiş ve Mısır ile hiçbir hukuki temeli olmayan bir anlaşmaya yönelmiştir. Buradan bir kez daha altını çizerek ifade etmek istiyorum. Türkiye'nin hiç kimsenin hakkında, hukukunda, toprağında, denizinde, meşru çıkarlarında gözü yoktur. Bizim tek talebimiz bize de aynı anlayışla yaklaşılmasıdır. Türkiye gibi 780 bin kilometrekarelik dev bir toprak parçasını görmezden gelip birkaç kilometrekarelik adalar üzerinden bizi sahillerimize hapsedme girişimine elbette rıza göstermeyeceğiz. Dünyada hiçbir ülke böyle saçma ve temelsiz bir talebe boyun eğmez. Gelin Akdeniz'deki tüm ülkeler olarak bir araya gelelim herkes için kabul edilebilir, herkesin hakkını koruyan bir formül bulalım. Ülkemizin bu çağrısına kulaklarını kapatanlar güçlerinin yetmeyeceği, boylarını aşan bir takım girişimlerle kendi geleceklerini kendi elleriyle karartıyor."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, salgın ve onunla bağlantılı siyasi, ekonomik sosyal sorunların bir kabus gibi üzerlerine çöktüğü güçlere güvenenlerin hüsrana uğramaya mahkum olduklarını ifade etti.

Türkiye'nin bu konudaki kararlılığını hala kavrayamamış olanları bir an önce gerçekleri görmeye ve çözümü masada aramaya davet eden Erdoğan, "Anlaşmazlıkların diyalog yoluyla ve hakkaniyet temelinde çözümü için biz her zaman varız ve hazırız. Bu konuda sağduyu hakim olana kadar Türkiye olarak sahada ve diplomasi alanında kendi planlarımızı uygulamaya devam edeceğiz." şeklinde konuştu.

"Ülkemizin bağımsızlığı için mücadele etmeyi sürdüreceğiz"

Erdoğan, Oruç Reis sismik araştırma gemisinin dün saat 20.00'de Antalya açıklarından demir alarak görev bölgesine doğru hareket ettiğini aktardı.

Geminin yaklaşık 10 saat süren seyirden sonra bu sabah saat 08.00 itibarıyla da çalışmalarına başladığını söyleyen Erdoğan, şöyle konuştu:

"Ekonomide olduğu gibi enerjide de ülkemizin bağımsızlığı için mücadele etmeyi sürdüreceğiz. Türkiye 2002 yılından bu yana başta ekonomi olmak üzere eğitimden sağlığa, ulaşımdan enerjiye birçok alanda atılan adımlar ve

gerçekleştirilen reformlar sayesinde önemli kazanımlar elde etti. 2002 yılında 236 milyar dolar olan milli gelirimizi 2019 yılında 754 milyar dolara yükselttik. Kişi başına milli geliri 3 bin 500 dolardan 2013 yılında 12 bin 500 dolara kadar çıkarmıştık. Ancak Gezi olayları ile başlayan ve bugüne kadar kesintisiz devam eden saldırılar sebebiyle bu rakam 2019 yılında 9 bin 127 dolar olarak gerçekleşti. Türkiye ekonomisi satın alma gücü paritesine göre dünyada 2002 yılında 17. sırada iken 13. sıraya yükseldi. Böylece ülkemizi kişi başına gelirde dünya sıralamasında üst orta gelir grubuna yükselttik."

Erdoğan, Türkiye'nin insani gelişmişlik endeksinde de dünyadaki konumunu iyileştirmeye devam ettiğini, 2019 yılı İnsani Gelişme Raporu'nda, bir önceki yıla göre 6 basamak ilerleyerek 58. sıraya yükseldiğini dile getirdi.

Böylece ilk defa çok yüksek insani gelişme kategorisinde yer almış olduklarına dikkati çeken Erdoğan, rekabetçiliği artırmaya, iş ve yatırım ortamını iyileştirmeye yönelik çok önemli adımlar attıklarını vurguladı.

Yıllık otomobil satışı

Bu sayede Dünya Bankası tarafından hazırlanan İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde geçtiğimiz yıl 10 basamak birden tırmanarak 33. sıraya yerleştiklerini anımsatan Erdoğan, şunları kaydetti:

"Türkiye'nin 18 yılda nereden nereye geldiğini daha iyi anlamak için bazı mukayeseli rakamları sizlerle paylaşmak istiyorum. Ülkemizde yıllık otomobil satışı 2002 yılında 91 bin adet iken bu rakam 2016'da 756 bine kadar çıktı. Geçtiğimiz yıl da 387 bin olarak gerçekleşti. Buzdolabı satışı 18 yıl önce 1 milyon 88 bin adetten 2,5 milyona çıktı. Çamaşır makinesi satışı 824 bin adetten 2 milyonun üzerinde bir seviyeye ulaştı. Bulaşık makinesi satışı 282 bin adetten 1 milyon 332 bin adede, fırın satışı 339 binden 817 bine yükseldi. Bunları niye söylüyorum? Bütün bunlar ülkemizdeki refah düzeyini ifade etmesi bakımından rakamlar olarak bunları söylüyorum. Bunlar aynı zamanda benim vatandaşımın alım gücünün bu tür ürünlerde nereden nereye yükseldiğini göstermesi bakımından önem arz ediyor."

Turizm

Erdoğan, Türkiye'de yeni açılan şirket sayısı 30 bin 842 iken geçen yıl bu rakamın 85 bin 263'ü bulunduğunu ifade etti.

İstihdamın 19,6 milyondan 28 milyon 80 bine çıktığını, borsa endeksinin 110'dan 1000'in üzerine ulaştığını anlatan Erdoğan, "Göreve geldiğimizde öyleydi. Turizmde 13,2 milyon turistten geçtiğimiz yıl 52 milyon turist rakamını gördük.

Şimdi tabii koronavirüs sebebiyle maalesef bir sıkıntının içerisindeyiz ama toparlanmaya başladık. Almanya, Rusya hepsi bugün itibarıyla kapılarını açmış durumdalar. Belki geçen yılın rakamını tabii ki yakalayamayacağız ama yine yükselmeye başladığımızı hep birlikte göreceğiz. Salgın sebebiyle turizmde yaşanan sıkıntıları çözmek için tüm imkanlarımızla gayret gösteriyoruz." dedi.

"Boşuna avucunuzu ovuşturmayın, biz o kapıları kapadık"

Merkez Bankası döviz rezervinin 28 milyar dolardan 90 milyar doların üzerine çıktığını belirten Erdoğan, bir ara bu rakamın 135 milyar dolara kadar yükseldiğini hatırlattı.

AK Parti iktidara geldiğinde IMF'ye olan borcun 23,5 milyar dolar olduğuna işaret eden Erdoğan, şunları kaydetti:

"Biz, bunu 2013 Mayıs'ında sıfırladık. Türkiye'nin şu anda IMF'ye borcu yok ama birileri de avucunu ovuşturuyor, ana muhalefet partisi. 'IMF'ye gidecekmişiz, bir şeyler isteyecekmişiz.' Boşuna avucunuzu ovuşturmayın, biz o kapıları kapadık. IMF, bizden 5 milyar dolar borç istedi. O zaman ekonomiye bakan zat, geldi bana 'Sayın Başbakanım verelim mi bu borcu?' dedi. 'Verin, bugün borç alan, yarın talimat alır.' dedim. Şimdi parti kurmuş, bize ekonomi dersi veriyor. Önce bunları herkesin görmesi lazım."

Erdoğan, faiz ödemelerinin milli gelire oranını yüzde 14,4'ten yüzde 2,3 seviyesine indirdiklerini, en düşük memur maaşını 392 liradan 4 bin 188 liraya, asgari ücreti 184 liradan 2 bin 325 liraya, en düşük Bağ-Kur tarım emeklisi maaşını 66 liradan 1756 liraya, en düşük Emekli Sandığı emeklisi maaşını 377 liradan 2 bin 981 liraya çıkardıklarını söyledi.

"Bunları biz yaptık, aldığımız rakamlar ortada. Bakın ben felsefe yapmıyorum, sizlere rakamlarla konuşuyorum." diyen Erdoğan, aynı şekilde engelli aylığını 25 liradan 851 liraya, muhtar aylığını 97 liradan 2 bin 261 liraya yükselttiklerini ifade etti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, lisans öğrencilerine verilen kredi burs ödemelerini 45 liradan 550 liraya çıkardıklarını hatırlatarak, bunu yüksek lisansta 1100, doktora ise 1650 lira seviyesine yükselttiklerine vurgu yaptı.

"Ekonomimiz güçlü büyümeye döndü"

Erdoğan, bu çerçevede 2019'un Türkiye için yeniden dengelenme sürecinin yaşandığı bir yıl olduğunu dile getirerek, cari dengede ve enflasyonda önemli

kazanımların elde edildiğini, 2018 yılı Ekim ayında yüzde 25,2 seviyesinde seyreden enflasyonu, geçen yıl yüzde 11,8 seviyesine indirdiklerini dile getirdi.

Türkiye'nin son yıllarda uyguladığı politikalarla pazar ve ürün çeşitliliğini artırdığına işaret eden Erdoğan, Türkiye'nin, 2019'da ticaret savaşları, bölgesel istikrarsızlıklar ve Brexit ile tırmanan küresel belirsizliklere rağmen ihracatta 180 milyar doların üzerine çıkarak yeni bir rekora imza attığını kaydetti.

Erdoğan, güçlü ihracat performansı ve turizm sektörünün desteği ile cari işlemler dengesinin 2001 yılından beri ilk defa fazla verdiğine dikkati çekerek, şöyle konuştu:

"Maruz kaldığımız çok yönlü saldırılara rağmen ekonomimiz attığımız kararlı adımlarla 2019 yılının son çeyreğinde yeniden güçlü büyüme politikasına döndü. Tabi bu bizim için belki güçlü bir patikaydı ama şimdi biz bu patikayı inşallah caddeye dönüştüreceğiz. Onun adımlarını atıyoruz. 2019 yılının son çeyreğinde ekonomimiz yüzde 6 oranında kayda değer bir büyüme kaydetti. Kur saldırılarının etkisiyle yüzde 24'e çıkan Merkez Bankası politika faizi yüzde 8,25 seviyesine indi. Aynı şekilde yüzde 35'lere çıkan piyasa faizleri yüzde 8 bandına kadar geriledi. Hamdolsun, daha da inşallah düşecek. Çünkü bütün arzumuz, isteğimiz bu ülkede yatırımcı çok daha rahat, güçlü bir şekilde yatırımlarını yapabilirsin."

"Haksız kazançla mücadele ettik"

Devletin borçlanma faizlerinde de önemli düşüşler sağladıklarını belirten Erdoğan, yüzde 25'lere çıkan iç borçlanma faizini yüzde 9,72'ye, yüzde 7,50'yi aşan dış borçlanma faizini ise yüzde 4,45'e kadar gerilettiklerini aktardı. Erdoğan, şöyle devam etti:

"Ekonomik yükseliş 2020 yılının ilk aylarında da devam etti. Yılın ilk çeyreğinde birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerin aksine ülkemiz yüzde 4,5 gibi yüksek bir büyüme performansı sergiledi. G20 ülkeleri arasında en yüksek, OECD ülkeleri arasında ise ikinci en yüksek büyüme performansı kaydeden ülke olduk. 2018 yılı Ağustos ayında yaşadığımız saldırılar sonrasında küresel finans sisteminin bize dayatmaya çalıştığı yüksek faiz yaklaşımını asla kabul etmedik. Bir taraftan kur üzerinden yapılan saldırılarla, bir taraftan kurun enflasyona olan etkisiyle ve diğer taraftan Türkiye üzerinden yüksek faizle haksız kazanç elde etmek isteyenlerle adeta boğuştuk, mücadele ettik. Bu verilen mücadele olmasaydı, iş insanımız ayakta kalabilir miydi? Eğer kur atakları ile tüm araçlarımızda mücadele etmeseydik enflasyonu yüzde 25'lerden bugünkü seviyesine bu kadar hızlı getirebilir miydik?"

"Türkiye ekonomide suni rüzgarlarla eğilip bükülebilecek bir ülke değil"

Erdoğan, Türkiye'nin küresel gündemlere ilişkin irade ortaya koyduğunda, bölgesel haklarıyla ilgili adımlar attığında ekonomi üzerinden bir hesaplaşmanın devreye sokulduğunu vurguladı.

Türkiye'nin, ekonomide suni rüzgarlarla eğilip bükülebilecek ülke olmadığına işaret eden Erdoğan, "Yaşadığımız her sıkıntıda ülkemizin gücü bir kez daha sınanıyor. Hamdolsun bu sınamaların hepsinde de alnımızın akıyla çıkıyoruz." değerlendirmesinde bulundu.

Erdoğan, Kovid-19 salgını döneminde de sıkıntıların aşılması için her kesimin yanında olunduğunu, alınan zamanlı ve yerinde kararlarla Türkiye'nin, salgın sürecini dünyada başarıyla yürüten ülkelerden birisi olarak öne çıktığını belirtti.

Gebze ve Kocaeli'de dün gerçekleştirdiği açılışları anlatan Erdoğan, bu hafta sonu da bazı açılışlar yapacağını, tamamlanan şehir hastanelerinin de açılışının gerçekleştirileceğini aktardı. Erdoğan, "Durmak yok, yola devam. Birileri sadece gazel okur ama biz iş üretiriz, farkımız bu." ifadesini kullandı.

Erdoğan, yaşanan başarıların, 2002'den bu yana ekonominin geçirdiği yapısal dönüşüm süreci ve sağlık alt yapısına yapılan yatırımlar sayesinde olduğuna dikkati çekti.

Hasta kabulüne başlayan Konya Şehir Hastanesinin resmi açılışını yapacağını söyleyen Erdoğan, diğer illerde de şehir hastanelerinin kurulmasıyla daha güçlü alt yapının hazırlanacağını söyledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Ülkemiz, milyon kişi başına düşen vaka sayısında 73'üncü, milyon kişi başına düşen ölüm oranında 57'nci sıradadır. Bu dönem sona erdiğinde, Türkiye dünyada salgını en az hasarla atlatan ülkelerden biri olacaktır." diye konuştu.

"Küresel ekonomi, son bir asırdaki en büyük kriziyle karşı karşıya kaldı"

Salgının sadece insan sağlığını ve hayatını tehdit etmediğini, aynı zamanda ciddi ekonomik sonuçlar da doğurduğunun altını çizen Erdoğan, küresel ekonominin, son bir asırdaki en büyük kriziyle karşı karşıya kaldığını belirtti.

Salgın nedeniyle küresel tedarik zincirlerinin ve uluslararası ticaretin aksadığını aktaran Erdoğan, birçok tesiste üretimin durduğunu ya da yavaşladığını anlattı.

Erdoğan, 2020 ilk yarısında dünya genelinde büyük üretim kayıpları, işsizlik oranlarında yükseliş, tüketim alışkanlıklarında değişiklikler ortaya çıktığına değindi.

Salgının sarsıcı etkisinin daha iyi anlaşılmasıyla uluslararası kuruluşların küresel büyüme tahminlerinde revizyona gittiğini ifade eden Erdoğan, IMF'nin 2020 için daralma beklentisini yüzde 3'ten yüzde 4,9'a yükselttiğini, OECD'nin ise bu yıl için daralma beklentisini yüzde 2,4'ten yüzde 7,6'ya güncellediğini bildirdi.

Ekonomik verilerin ve beklentilerin ABD, Almanya, Japonya, İngiltere gibi büyük ekonomilerin bile salgının etkisiyle sarsıldıklarını, ciddi ekonomik kayıplar verdiklerini gösterdiğine dikkati çeken Erdoğan, 2020'nin ikinci çeyreğinde ABD ekonomisinin yıllıklandırılmış oranlarda yüzde 32,9, Avro bölgesi ekonomisinin ise yıllık yüzde 15 düzeyinde daralmalar gösterdiğini vurguladı.

Erdoğan, aynı dönemde Almanya ekonomisinin yüzde 11,7, İtalya ekonomisinin yüzde 17,3, Fransa ekonomisinin yüzde 19, İspanya ekonomisinin ise yüzde 22,1 oranında daraldığını aktardı.

"Ekonomimizi hızla toparladık"

ABD'de işsizlik oranının yüzde 15'e kadar ulaştığını, tarım dışı istihdamda 20 milyonun üzerinde aylık düşüş görüldüğünü bildiren Erdoğan, bu gelişmeler karşısında ülkelerin para ve maliye politikalarıyla ekonomideki olumsuz seyre müdahale ederek ekonomik gerilemeyi azaltmaya çalıştığını, tüm destekleyici politikalara rağmen ekonomik toparlanmanın zaman almasının beklendiğini dile getirdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, şöyle devam etti:

"Türkiye ekonomisi de salgından kısa vadede elbette olumsuz yönde etkilenmiştir. Ancak aldığımız tedbirler, şoklara karşı mücadeledeki tecrübemiz, güçlü sağlık alt yapımız, ekonomimizin dayanıklılığını artırmaya yönelik adımlar sayesinde ekonomimizi hızla toparladık. Salgının olumsuz etkilerinin azaltılması için vatandaşlarımızı, esnafımızı, firmalarımızı desteklemek üzere hızlı şekilde 'Ekonomik İstikrar Kalkanı' paketini hayata geçirdik, kademeli olarak kapsamını genişlettik. Aldığımız tedbirler ile salgının kontrol altına alınmasıyla dünya ile paralel şekilde normalleşme adımları attık. Mayıs ayıyla birlikte ekonomik göstergelerde ve beklentilerde beklediğimiz iyileşme başladı, haziran ve temmuz aylarında bunun güçlendiğini görüyoruz."

Salgının etkilerinin belirginleştiği nisan ayından sonra, haziran ve temmuz aylarına ait öncü göstergelerin ekonomide toparlanma sinyalleri verdiğini kaydeden Erdoğan, Tüketici Güven Endeksi'nin nisan ayındaki 54,9 seviyesinden temmuzda 60,9'a, Reel Kesim Güven Endeksi'nin nisan ayındaki 62,3 seviyesinden temmuz ayında 99,4, Ekonomi Güven Endeksi'nin ise nisan ayındaki 51,3 seviyesinden temmuz ayında 82,2 seviyesine yükseldiğini aktardı.

Erdoğan, Satın Alma Yöneticileri Endeksi'nin ise nisan ayındaki 33,4 seviyesinden temmuz ayında 56,9'a yükselerek 2011 yılının şubat ayından bu yana en yüksek seviyesine ulaştığını belirtti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, mevsim etkilerinden arındırılmış imalat sanayi kapasite kullanım oranının nisandaki 61,9 seviyesinden, temmuzda 70,7 seviyesine yükseldiğine dikkati çekerek, mayıs ayı ile yeniden yükselişe geçen mevsim etkilerinden arındırılmış sektörel güven endekslerinin de temmuzda yükselmeye devam ettiğine işaret etti.

Otomobil üretiminin de hazırda mayıs ayına göre yüzde 71,7 oranında, otomobil satışlarının ise yüzde 127,6 oranında artış kaydettiğini dile getiren Erdoğan, temmuzda otomobil satışlarındaki artış eğiliminin devam ettiğini ve bir önceki aya göre artışın yüzde 21,7 olduğunu söyledi.

İhracatın, nisan ayından sonra sürekli artış kaydettiğini, temmuz ayında 15 milyar dolar ile bu yılın en yüksek seviyesine ulaştığını aktaran Erdoğan, "Bu dönemde ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 66,2 den yüzde 84,5 seviyesine yükselmiştir. İhracattaki iyileşme sürecinin önümüzdeki dönemde devam etmesini ve normalleşme sürecine... Özellikle ülkemizi önemli sayıda turist ziyaret etmesiyle birlikte ben inanıyorum ki bize olan bu noktadaki artış, güven daha da artacaktır." diye konuştu.

"Türkiye yeni bir başarı hikayesi yazacaktır"

Son dönemde sağlanan finansmana erişim kolaylıkları ve uygun kredi imkanları sayesinde otomotiv ve konut satışlarında rekor düzeyde artışlar yaşandığını da vurgulayan Erdoğan, şunları kaydetti:

"Kredi büyümesinde görülen hızlanmaya karşılık bankacılık sektörümüz, güçlü sermaye yapısı, aktif kalitesi ve karlılık oranları ile oldukça sağlıklı bir görünüme sahiptir. Sektörün, sermaye yeterlilik rasyosu yüzde 19,5 ile yüzde 8 olan yasal asgari oranının oldukça üzerindedir. Yabancı para açık pozisyonu kaynaklı kur riski bulunmayan sektörün, tahsili gecikmiş alacakları da sürdürülebilir seviyelerdedir. Türkiye ekonomisi artık tüketim yerine üretimi önceleyen, ithalata bağımlı değil ihracat odaklı yapısıyla küresel değer zincirine daha entegre olan ve daha fazla katma değer üreten bir model ile yoluna devam edecektir. Salgın sonrasında oluşan yeni dünya düzeninde Türkiye, coğrafi konumu, lojistik ağ bağlantıları, üretim kapasitesi, insan kaynağı, bilgi ve becerisini kullanarak yeni bir başarı hikayesi yazacaktır."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, son iki yıldaki oldukça zorlu şartlara rağmen güçlü ve sağlıklı bir ekonominin inşası için pek çok yeni politikayı hayata geçirdiklerine

dikkati çekerek, "Küresel ekonominin önemli ölçüde daralacağı beklentilerinin olduğu bir ortamda, attığımız adımlar ve hayata geçirdiğimiz uygulamalar ile ülkemizin önüne gelen yeni fırsatları özellikle değerlendirmesini sağlamakta kararlıyız." ifadelerini kullandı.

"Aşk ile çalışan yorulmaz." inancıyla son 18 yıldır olduğu gibi önümüzdeki dönemde de ülkeye ve millete hizmet etmeyi sürdüreceklerini kaydeden Erdoğan, "Büyük ve Güçlü Türkiye davamıza inanan ve bize destek veren herkese, şahsım ve milletim, kabinem adına özellikle teşekkür ediyorum." dedi.

Erdoğan, 13 Ağustos'ta AK Parti'nin kuruluş yıl dönümü etkinliklerini yapacaklarını hatırlatarak, "O günkü yapacağımız konuşmada da inşallah kuruluşundan bu yana 'neler yaptık, neleri ürettik ve bundan sonra da neler yapacağız', bunları tüm milletimle paylaşacağız ve yola da güvenle devam edeceğiz." değerlendirmesinde bulundu.

Merkez Bankası, bankaların APİ likidite limitlerini sıfırladı

Merkez Bankası, sıkılaştırma adımlarına devam ediyor. Bugün yapılan düzenlemeyle Merkez Bankası, 12 Ağustos itibarıyla piyasa yapımcıların likidite imkan limitleri sıfırlandığını açıkladı.

Merkez Bankası, 12 Ağustos itibarıyla piyasa yapımcıların likidite imkan limitleri sıfırlandığını açıkladı. MB'den yapılan açıklamada "Likidite yönetimi çerçevesinde 12 Ağustos 2020 tarihinden geçerli olmak üzere piyasa yapıcı bankalara Açık Piyasa İşlemleri çerçevesinde tanınan likidite imkân limitleri sıfırlanmıştır." dendi.

Merkez Bankası'nın, geçtiğimiz haftanın ikinci yarısından itibaren sıkılaştırma yönünde attığı adımlar sonrasında fonlama maliyeti yüzde 8,3'lere kadar çıkmıştı. Bugünkü APİ limitlerinin sıfırlanması hamlesi sonrası fonlama maliyetinin daha da yukarı gitmesi bekleniyor.

Hazine nakit dengesi, temmuzda 30,8 milyar lira açık verdi

Hazine nakit dengesi temmuz ayında 30,79 milyar lira açık verdi. Faiz dışı denge ise 23,2 milyar lira açık şeklinde gerçekleşti.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, temmuz ayına ilişkin nakit gerçekleştirmeleri verisine göre, Hazine nakit dengesi temmuz ayında 30,79 milyar lira açık verdi. Faiz dışı denge ise 23 milyar 154 milyon lira açık şeklinde gerçekleşti.

Geçen ay Hazinenin nakit gelirleri 86 milyar 985 milyon lira, nakit giderleri 118 milyar 227 milyon lira oldu. Faiz dışı giderler 110 milyar 139 milyon lira, faiz ödemeleri ise 8 milyar 88 milyon lira olarak gerçekleşti. Faiz dışı denge ise 23 milyar 154 milyon lira açık verdi.

Temmuz ayında nakit dengesinde 30 milyar 793 milyon lira açık oluştu. Geçen ay kur farklarından kaynaklanan artış 1 milyar 210 milyon lira olarak gerçekleşirken kasa/banka net hesabı ise 19 milyar 375 milyon lira arttı

Dev bankaları batık kredi telaşı sardı

Uluslararası bankaların COVID-19 nedeniyle batık krediler için ayırdığı karşılıklar 2008 finansal krizi sonrası en yüksek düzeyine çıktı. Citigroup verilerine göre, Avrupa bankaları 56 milyar Euro, ABD bankaları 76 milyar dolar olmak üzere toplamda 139 milyar dolarlık batık kredi karşılığı ayrıldı.

Küresel sokağa çıkma kısıtlamaları ve seyahat engelleri sebebiyle iflasın eşiğinde olan milyonlarca şirket sebebiyle bankacılık sektörü 2008 finansal krizinden bu yana en derin mücadelesini veriyor. Hükümetler ve yasa yapıcılar sistemi destelemek, kredi akışı ile piyasalarda operasyonlarının devamlılığını sağlamak ve maaş teşvikleri ile haneleri ayakta tutmak için trilyonlarca dolar önlem paketleri açıkladı. Öte yandan Euro Bölgesi'nde halihazırda negatif düzeyde olan faiz oranları da ABD'de sıfıra ve İngiltere'de yüzde 0.1'e indirilerek bankaların kredi marjları üzerindeki baskıyı artırdı.

Uzmanlar, hala 12 yıl önceki krizden toparlanmaya çalışan küçük ve zayıf şirketler için COVID-19'un ölümcül olabileceği uyarısını yapıyor. Büyük şirketler için ise borsa yatırımcılarının atağa geçtiği bir dönemde zayıfkârlar, yetersiz destekler ve temettülerin yok olduğu bir ortamda, bıçak sırtı bir hayatta kalma mücadelesinin gündemde olduğunu belirtiyorlar. Bu dönemde, Avrupa bankalarına kıyasla daha güçlü gelirler açıklayan ABD bankaları daha az zarar aldığı da ifade ediliyor.

2022 sonunda 880 milyar dolar

Bu dönemde büyük kredi kayıpları en büyük endişe olarak öne çıktı. COVID-19 salgının altıncı ayında rakamlar zayıflamaya başladı. ABD'nin en büyük 15 bankası öngörülen batık krediler için toplamda 76 milyar dolar ayırırken, Avrupa bankalarında ise bu rakam 56 milyar Euro oldu.

Citigroup verilerine göre söz konusu bankaların 139 milyar dolar değerindeki toplam kayıp kredi karşılıkları, 2009'un ikinci yarısında Bear Sterns ve Lehman Brothers gibi şirketlerin iflasına yol açan 2008 finansal krizindeki 189 milyar dolar düzeyinden sonraki ikinci en yüksek seviyede.

Daha fazla bankayı inceleyen Accenture danışmanları ise, batık kredilerin oluşturacağı kayıpların 2022 sonunda 880 milyar dolara ulaşabileceğini öngörüyor. Kayıp kredi karşılıkları finansal krizin bir sonucu olarak yeni küresel muhasebe kuralları sebebiyle artıyor.

Borç silmeler artışta

JPMorgan ikinci çeyrek sonuçlarına göre, 998 milyar dolarlık toplam borç portföyünden 1.6 milyar dolar sildi. Mortgage kredisi sağlayan İngiliz Lloyds da geçen 3 yılın ortalamasına oranla daha düşük seviyede kalsa da yıl başından bu yana 38.4 milyar sterlinlik küçük kredi portföyünden sadece 10.5 milyon sterlinlik borç sildiğini açıkladı. Ancak banka yöneticileri 440 milyar sterlinlik kredi portföyü içinde bu yıl sonundaki sorunlu kredi miktarının 5.7 milyar sterline ulaşabileceğini de vurguladı. Toplamda 356 milyar Sterlin değerinde varlık yöneten Aviva Investors fon operasyon sorumlusu Jaime Ramos Martin, krizin sonunda doğacak olan kredi kayıplarını tahmin etmeye çalışmanın sonuç vermeyeceğini söyledi. Morgan Stanley, tarihinin en yüksek çeyrek gelirini açıklarken, sabit getirili işlem getirisinin yüzde 168 arttığını da açıkladı.

Avrupa bankaları net varlıklarının defter değerlerine oranı ortalama yüzde 48'i ile işlem görürken ABD'li bankalarda bu oran yüzde 89 düzeyinde. Yüzyıldan fazla

tarihe sahip Barclays (17.4 milyar Euro), Deutsche Bank (15.6 milyar Euro) ve UniCredit'in (17.2 milyar Euro) toplam değeri, 2011'de kurulan 72 milyar dolar değerindeki (61 milyar Euro) video konferans şirketi Zoom'dan daha düşük.

Banka değerleri sürünüyor

Toplamda 1.5 trilyon Euro bilançosu ve 2019'daki 3.2 milyar Euro'luk geliriyle Fransa merkezli Societe Generale'in hisse senedi fiyatı 2020'de yüzde 60 düştü. Şirketin 11 milyar Euro'ya gerileyen değeri de, iş yeri mesajlaşma uygulaması Slack'in (14 milyar Euro) altına indi. Lloyds, Credit Suisse ve BNP Paribas'ın en büyük hissedarlarından ve toplamda 90 milyar dolarlık varlık yöneten Harris Associates Başkan Yardımcısı David Herro, ekonomilerin toparlanma yolunda olmasına ve sermaye ve nakit pozisyonlarının yeterince güçlü seyretmesine rağmen banka değerlerinin 2009'dan daha kötü bir durumda olduğuna dikkat çekti. Euro Bölgesi'nin en büyük bankalarından Santander Yönetim Kurulu Başkanı Ana Botin, martta pandemi sebebiyle banka gelirlerinin yüzde 5 düşebileceğini öngörmüştü. Bu öngörüden dört ay sonra Santander kredi kayıpları için 7 milyar Euro ayırdığını duyurdu ve İspanyol banka 163 yıllık tarihinde ilk kez çeyreklik zarar açıkladı.

Barclays ve HSBC, ikinci çeyrek net gelirleri de sırasıyla yüzde 91 ve 96 düştü. ABD'de 9.5 milyar dolar değerindeki batık kredi karşılığı ayıran Wells Fargo'da 2.4 milyar dolar zarar açıklarken Citi, Bank of America ve JPMorgan'ın kârı da yüzde 50'in üzerinde geriledi. Gelirleri artırmak ve özellikle Avrupa'daki bankaların halihazırda anemik düzeydeki kârlarını korumak için maliyetleri daha fazla azaltması gerekiyor. HSBC ve Deutsche Bank, martta daha önce açıklanan işten çıkarmaların ertelendiğini açıklamıştı. Fakat iki aydan kısa bir süre sonra işten çıkarmalar devam etti.

Banka gelirlerinde etki görülüyor

COVID-19 salgınının Mart ayından itibaren küresel piyasalarda dalgalanmalara yol açmasıyla dünya genelinde ikinci çeyrek banka gelirlerinde düşüşler veya sınırlı artışlar izlendi. Financial Times gazetesinin haberine göre, İngiltere merkezli Barclays, yılın ilk yarısında gelirlerinin yüzde

66 düşüşle 695 milyon sterline gerilediğini açıkladı. İsviçre merkezli UBS de net kârının yılın ikinci çeyreğinde yıllık yüzde 11.5 düşüşle 1.2 milyar dolara indiğini duyurdu. HSBC'nin gelirleri de ikinci çeyrekte geçen yılın aynı dönemine göre yüzde

67 düşüşle 1.1 milyar dolara indi. Söz konusu düşüşlerin yanında Credit Suisse, Deutsche Bank ve BNP Paribas gelirlerinde artış izlenmesine rağmen, sınırlı kaldı. Credit Suisse, ikinci çeyrekte net gelirlerinin yıllık bazda yüzde 11 artışla 6.2 milyar İsviçre frangına yükseldiğini açıkladı. Alman Deutsche Bank'ın da net gelirleri yılın ikinci çeyreğinde yüzde 1.4 artışla 6.3 milyar euroya yükseldi.

2008 tecrübesi darbeyi yumuşattı

Küresel finansal sisteme yönelik endişeler 20 trilyon dolarlık ABD hükümet borçlanma mekanizmasının durakladığı mart ayında zirve yaptı ve 2008-2009 yıllarındaki banka çöküşlerinin tekrarlanabileceği beklentilerini ortaya çıkardı. Fakat bu kez bankaların sahip olduğu zarar düşürücü tamponları alınan darbeyi hafifletti. Avrupa Merkez Bankası kısa bir süre önce büyük şirket birleşmelerinin önündeki uzun süredir varolan engelleri kaldıracağını açıklamıştı. Temmuzda İtalya merkezli Intesa Sanpaolo 4.2 milyar euroya UBI Banca'yı satın alarak, Avrupa'da finansal krizden bu yana en büyük bankacılık anlaşmasına imza atmıştı. Sektör temsilcilerinin bazıları, parçalanmış bir sektörü kurtarmak için gerçekleşen anlaşmalardan memnun değil. Citigroup banka araştırmacısı Ronit Ghose, "Bu tür bir konsolidasyonu beklemek Godot'yu beklemekten farksız, bu asla gerçekleşmeyecek," dedi.

CHP'den TÜİK başkanına istifa çağrısı: Dünyada hem istihdamı düşürüp hem işsizliği azaltan tek ülkeyiz!

CHP Genel Başkan Yardımcısı Veli Ağbaba, TÜİK Başkanını istifaya çağırarak; 'Dünyada hem istihdamı düşürüp hem işsizliği azaltan tek ülke herhalde Türkiye'dir' dedi...

CHP Genel Başkan Yardımcısı ve Malatya Milletvekili **Veli Ağbaba**, TÜİK'in açıkladığı işsizlik verilerini değerlendirdi.

Ağbaba, 'dünyanın hiçbir yerinde istihdam azalırken işsizliğin azalmadığına' dikkat çekerek, "Lakin istatistik kurumundan çıkan ve inandırma kurumuna dönüşen TÜİK, istihdamın geçen yıla göre 2 milyon 411 bin kişi azalarak 25 milyon 858 bin kişiye düştüğünü söylerken aynı zamanda da işsizliğin 331 bin kişi azalarak 3 milyon 826 bine indiğini açıklıyor. Dünyada hem istihdamı düşürüp hem işsizliği azaltan tek ülke herhalde Türkiye'dir" dedi.

GÖREVİNDEN DERHAL İSTİFA ETMELİDİR

Yazılı açıklama yapan Ağbaba, halkın yüzde 81'nin TÜİK'e olan güveni kaybettiğini belirterek, "Göreve henüz birkaç ay önce başlamış olan TÜİK Başkanı, verilerin inkârına ve saptırmasına dayanan düzenin devamacısı olmak istemiyorsa görevinden derhal istifa etmelidir" ifadelerini kullandı.

'BİR KİŞİNİN İSTEDİĞİ RAKAMLARI GERÇEK VERİ OLARAK AÇIKLAMAK SUÇTUR'

Ağbaba, Türkiye'de 'istihdam depresi' yaşandığına vurgu yaparak, şunları kaydetti:

- 3 milyon 826 bin kişi olan dar işsizliğe ek olarak TÜİK, iş bulma ümidini yitirmiş ve çalışmaya hazır olan 4 milyon 713 bin kişiyi işsiz saymamaktadır. Zamana bağlı eksik ve yetersiz istihdam edilen 1 milyon 920 bin kişi ve ayrıca belirli bir sezon çalıştıktan sonra yine işsiz duruma düşecek olan 112 bin mevsimlik çalışanı TÜİK işsiz olarak nitelendirmemektedir.

TÜİK verileri uluslararası işsizlik hesaplama yöntemlerine göre yetersiz kalmaktadır ve gerçek işsizliği açıklamamaktadır. Bir kişinin istediği rakamları halka gerçek veri olarak açıklamak suçtur.

" İSTİHDAM OLMASINA RAĞMEN ÇALIŞAMAYAN TAMI TAMINA 5 MİLYON 11 BİN KİŞİ BULUNMAKTA"

- İstihdam yaşanan bir diğer dibe çakılma hali de iş başında olmayanların sayısındaki artış ve çalışma sürelerinde yaşanan düşüştür. Türkiye’de açıklanan söz konusu verilere göre istihdamda görünen 25 milyon 858 kişiden fiili olarak çalışan sayısı 20 milyon 847 bin kişi. Yani istihdam olmasına rağmen çalışamayan tamı tamına 5 milyon 11 bin kişi bulunmaktadır. Yine Türkiye’de haftalık çalışma süresi olan 45 saatlik çalışma süresi bu dönemde 39,7 saate düşmüştür.

-Türkiye’de hem iş başında olmayanların istihdamda görünüp iş başında olmayan yani gelirinde azalma yaşayan 5 milyon 11 bin kişinin işsiz olarak değerlendirilmemesi ise TÜİK’in ayrı bir kurnazlığıdır.

‘GENÇLERİN YÜZDE 40’I AİLESİNİ ELİNE MUHTAÇ’

-İstihdamda yaşanan deprem etkisin en çok gençlerde hissettiriyor. 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,6 puanlık artışla yüzde 24,9’ a yükselirken, bu yaş grubunda ki istihdam oranı ise geçen yıla göre yüzde 6,8’lik düşüş ile yüzde 26,6’ya inmiş oldu.

-Türkiye’de 25-29 yaş grubunda bulunan 6 milyon 115 bin gencimizin 2 milyon 450 bini yani yüzde 40’ı ne istihdamdan ne de eğitim hakkından yararlanabiliyor. İktidarın politikaları neticesinde bu yaş aralığındaki gençlerimiz maalesef ki evde anne ve babasının eline muhtaç şekilde yaşıyor.

Tarımda üretimi artıracak 5 senaryo

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin ayrıntılarını ilk kez DÜNYA'ya açıkladığı optimizasyon ile en verimli ve en karlı üretimin sağlanması hedefleniyor. Bakan Pakdemirli'nin açıklamalarını, üç günlük yazı dizimizde okurlarımızla paylaşıyoruz.

ALİ EKBER YILDIRIM

Türkiye'nin tarımdaki potansiyelini değerlendirmek, gelirlerini artırmak amacıyla verimlilik ve kar odaklı optimizasyona geçilecek. Tarım ve Orman Bakanlığı bunun için 5 senaryo üzerinde çalıştı. Bakanlığın hazırladığı senaryolara göre, stratejik ürünleri dikkate almadan optimizasyonla tarımsal hasılayı 4 kat artırmak mümkün. Stratejik ürünleri dikkate alarak yapılan 5 farklı senaryoda ise yağlı tohumlara öncelik sağlandığı takdirde en yüksek hasıla artışı sağlanıyor.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, tarımda optimizasyon çalışmalarının ayrıntılarını ilk kez DÜNYA'ya ayrıntılı olarak açıkladı. Pakdemirli, optimizasyon ile çiftçinin birim alandan en çok para kazanacağı ürünü ekeceğini söyledi.

Pakdemirli, bakanlığın önümüzdeki dönemde uygulamaya koyacağı projeler, gündemdeki konular ve geleceğe ilişkin hedefleri hakkındaki sorularımızı zoom üzerinden yanıtladı:

■ **Bakanlıkta 2. yılınızı doldurdunuz. Yaptıklarınızı bir video ile anlattınız. Neleri yapmak istediniz de yapamadınız?**

Bundan sonraki ajandamız özellikle ölçek meselesinin üzerine gitmek. Hep toplulaştırma, toplulaştırma gidiyoruz. Ama arazi kullanım planları, toplulaştırma ve arazi bankacılığı. Üçü bir arada bir şey yapmamız lazım. Bakanlıkta bu işi vizyon olarak alıp sürükleyecek bürokrat sayımız maalesef az. Böyle bir çalışma var ama bunların da oturulup çalışılması lazım.

KÜÇÜK AİLE İŞLETMELERİNE DAHA ÇOK DESTEK

Desteklerle ilgili bir çalışmamız var. Desteklerde biz büyük ve küçüğü ayırmıyoruz. Büyük de olsanız küçük de olsanız alacağınız destek aynı. Yani bir hayvanla bin hayvan arasında 1 çarpı 1000 destek alıyorsun. Burada da özellikle belli bir rakamın altında destek almayan çiftçimiz kalmasın istiyorum. Küçük aile işletmelerinin desteklenmesi son derece önemli. Bu tarafta da bir şeyler yapalım istiyorum. Desteklerin de tabii sadece bizim üstümüzden değil örgüt ve birlikler üzerinden yürümesi... Örgütleri, kooperatifleri daha çok işin içerisine alacağımız, ama sağlıklı olanları alacağımız, sağlıklı olmayanların da kendilerini sağlıklı olmaya mecbur hissedeceği bir ortama doğru işi evirmeyi düşünüyoruz. Yapacak daha çok işimiz var. Belki size optimizasyondan da bahsedebiliriz.

OPTİMİZASYON İLE EN VERİMLİ EN KARLI ÜRETİM SAĞLANACAK

■ **Nedir optimizasyon?**

Bunu ilk defa aslında bakanlık dışında sizinle paylaşıyoruz. Optimizasyon en verimli ve en karlı üretimin ortaya konması. Aslında özü şu; çiftçisiniz, 100 dönüm bir tarlanız var. Buraya ne ekersem birim alandan en fazla parayı kazanırım. İlk geldiğim günlerde şöyle bir hesap yaptık. Dedik ki, Türkiye'nin tarımsal gayri safi hasıla üretimindeki tavanı nedir? Nereye kadar gidebilir? Ama hiçbir önceliğimiz yok. Sadece en karlı ürünler ekilecek. Dikilecek alanları düşün. Çünkü ağaç olan alanları sökme imkanınız yok. Tabii ki ütöpik bir şey, ama o ütöpik şey diyor ki, 4 misli daha fazla tarımsal hasıla elde edebilirsin. Ama çıkan ürünler, mesela yer fıstığı gibi. Türkiye'nin çok ihtiyacı olmayan ama parasal anlamda da değer katacak olan ürünler. Tabii ki Türkiye'nin stratejik öncelikleri var. Stratejik olarak üretmesi gereken ürünler var. Bunları mutlaka alt alta üst üste koymamız gerekiyor.

HANGİ SENARYO İLE ÜRETİM NE KADAR ARTIRILABİLİR?

■ **Optimizasyon konusunda bildiğim kadarıyla farklı senaryolar var. Bu senaryolardan hangisi daha fazla üretimi artırıyor?**

Bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de kendi kendine yeterliliğinin önemi ortaya çıkmış durumda. Beş farklı senaryo yaptık. Mesela hangi senaryolar olursa Türkiye tarımsal gayri safi milli hasılasını artırabilir? Yeterlilik senaryosu üzerinde çalışırsak yüzde 7 civarında yani yüzde 6.95 civarında hasılamızı artırabiliyoruz. Hububat öncelikli senaryoda yüzde 6.48, yağlı tohumlar öncelikli üretim dediğimizde hasılamızı yüzde 13.53 artırabiliyoruz. Baklagillere öncelik verirse yüzde 1.68 hasıla artışı sağlanabiliyor. Pamuk ve buğdayı öncelikli artırdığımız zaman yüzde 9.24 hasılamızı artırabiliyoruz.

Tabii şunu unutmayın, biz üretmediğimiz bir alanı yönetmeye çalışıyoruz. Üreten kim? Devlet değil. Üreten çiftçi. Doğru destekleme politikaları ile çiftçinin, üreticinin doğru yere yönlendirilmesi gayretindeyiz. Bundan dolayı bu optimizasyona ulaşmanın en önemli şartlarından bir tanesi özellikle destek verilen kalemlerde ürün deseninin değişmesi. Eğer yetiştirebilirsek önümüzdeki yılın desteklerini bazı öncelikleri, tam optimizasyona göre olmasa da belli bir oranda devreye almak istiyoruz.

DESTEK ŞUBATTA AÇIKLANMALI

■ **Birçok üründe hasat bitti, destekler açıklanmadı. 2020 destekleri ne zaman açıklanacak?**

Orta vadeli planda (YEP) destekler daha düşük planlanmıştı. Ama geçen yıl YEP'in üzerine çıkmıştık. Bu yıl da onu garanti etmek maksadıyla diğer kurumlarla, başta Hazine ve Maliye Bakanlığımız ile görüşüyoruz. O yüzden biraz gecikiyoruz.

Bana sorarsanız her dönem destekleri şubatta açıklamak isterim ki, bir şekilde ekim dikim kararı verilirken bu işlerin faydası olsun. Aslında destekleri bir yıl geriye de çekebilirsek. Bu defa gerçekten çok doğru bir noktaya getirip, desteği verdiğimiz noktada yönlendirmeyi sağlama imkanımız yüzde 100 olabilir. Tabii bu da imkanlar meselesi. Ekstradan bir 20 milyar lira daha gerektiriyor. O da bugünkü imkanlarla çok mümkün gözükmüyor. Ayrıca destekler tabii ki çok sayıda. Ben de bunun farkındayım. Ama siz de biliyorsunuz ki, desteklerle ilgili bir konuda şöyle kenarından dokunmaya kalktığınızda, -ki bunların konsolide olması lazım- üreticimiz, sorsanız memnun musunuz desteklerden "hayır" diyecektir. Bu kadar alıyorum, benim hakkım bu gözüyle bakıyor. Biz de hakkı olduğunu düşünüyoruz. Ama şurasını değiştirelim dediğiniz zaman mutlaka ses geliyor.

ÇİFTÇİ MAĞDUR OLMASIN DİYE FİYATLAR YÜKSEK AÇIKLANIYOR

■ Çiftçinin en önemli sorunu yüksek girdi fiyatları. Bunu düşürmek için çalışmanız var mı?

Girdi fiyatlarındaki artış böyle dönemlerde kaçınılmaz. Yapılması gereken girdilerin üzerinde fiyat açıklamak ve çiftçiye mağdur etmemek. Biz bunu yaptık. Üreticiye enflasyonun üzerinde fiyat verdik. 2019'da ve 2020'de sorunlu ürün, sorunlu alan bırakmadık.

■ Pandemi sürecinde çiftçi beklediği desteği göremedi. 2019'un desteklerini ödediniz. Sınırlı miktarda tohum desteği, Hazine arazilerinin üretime açılması ve sadece mayıs-hazirana ait düşük faizli kredi borçları ötelendi. Tohum desteğini yaygınlaştırmayı düşünüyor musunuz?

Pandemi süresince çiftçiye verebileceğimiz desteği, imkanlar dahilinde sağladık. 2019 desteklerinin yüzde 75'ini ilk 6 ay olmadan ödemiştik. Mayıs-haziran borçlarını sizin de söylediğiniz gibi erteledik. Hazine arazilerinin daha aktif kullanılması son derece önemli. Bu sonbahara yetiştirecek şekilde boş ve tarıma müsait olan tarım arazilerinin kullanımına yönelik bir uygulamamız olacak. Çok yakın zamanda il ve ilçelerimiz üzerinden de bu çağrılar yapacağız. Tohum desteğini yaygınlaştırmamız lazım. Yazlık ekime, iklimi, kliması geç ekime uygun alanlarda ekim yapacak çiftçiye yüzde 75 tohum desteği için 81 ilden bilgi istedik. 21 ilden geldi, bizde şu kadar yer var diye. 21'ine de verdik. Ama bunu bu yıl biraz daha geliştirmemiz gerek.

Fındık rekoltesi yüksek diye, açıklamama cüreti gösterdim

➡ Fındık rekoltesini açıkladınız, ortalık karıştı. "Rekolteyi bir kaç kez önüme getirdiler, geri gönderdim" dediniz. Rekolte kısa sürede hemen değiştirilecek bir şey değil. Tam olarak ne oldu?

Rekoltenin ne kadar olduğunun aslında hiçbir önemi yok. Önemli olan nedir üretici için; fiyat. Fiyat iyi mi kardeşim, iyi. Burada maalesef haksız bir eleştiriye maruz kaldım. Hâlbuki ben üretici lehine olduğu zaman rekolteyi açıklamama cüretini de gösteren bir insanım. Tahmin ediyorum, geçen yıl, Miami INC'de (Uluslararası Sert Kabuklu Meyveler Konseyi) açıkladım. Fındıkta 775 bin tonluk rekolteyi, 700 bin tonun fevkinde diye açıkladım. Yani 775 bin tonu bilerek açıklamadım ki, fiyat düşmesin. Üreticinin lehinde her zaman kalemi oynatırız. Tabii ki rekolte 775 bin tondur ve şunu da söylemeliyim ki 775 bin tonluk rekolteye ben de inanmadım. INC'ye gittik, tüccarlar 850 bin ton açıklamaya kalktılar. Dedim ki ya siz deli misiniz? 850 bin ton rekolte mi açıklanır, bunu unuttum dedim. Çıktım kürsüye dedim ki, tüccarlar yüksek, üreticiler de düşük açıklamaya çalışır. Bunun ortasını bulmak gerek. İşin asıl temel matematiği budur.

➔ **Rekolte tahmini neden bu kadar çok tartışılıyor?**

Bu rekolte tahminlerinde hatalar yapılabilir mi? Zaman zaman oluyordur da. Geçen sene rakamlarına, devir stoklarına bakıldığında, 775 bin ton doğru gözüküyor. Belki 5-10 bin ton fark vardır. Şimdi rekoltenin yanlış olduğunu iddia edenlerin de oturup "siz evet şu çalışmayı yaptınız ama, benim elimde şu veriler var. Odalarla, sivil toplum örgütleriyle çalıştık, vejitasyona baktık, droneleri kullandık, tek tek şu kadar bahçeye gittik, çiçek sayımı yaptık" diyebilmeleri lazım. Bu işi konuşanlar işkembe-i kübradan konuşmamalı. Bunu teknik insanlar konuşmalı. Bu anlamda rekoltenin ne olduğundan daha çok, çiftçi memnun mu? Karadeniz'den birçok tanıdığınız vardır sizin, konuşun müstahsil memnun. Müstahsili memnun edecek politikalar ortaya koyduk. Birkaç yıldır da dolar bazında vatandaşın cebine giren parayı da artırdık. İhracatta 2018'den bu yana kilosunu 5.91 dolardan 6.72 dolara çıkarmışız. Bu trendi de artırarak gitme konusunda bir çabamız var. Çünkü geçen yıl TMO piyasaya girmeseydi, en az 300 milyon dolar üreticinin cebinden alıp yurtdışındakilerin cebine teslim etmiş olacaktı. 300 milyon doları biz üreticinin ve ülkenin bilançosuna koymuş olduk. Bu sene de benzer bir şey olacak. Zaman zaman Türkiye'nin üretimine göre fiyatlar değişebilir. Üretici lehine hesabı kitabı yapıyoruz ve üretici memnun. Rekolte üzerinden siyaset-polemik yapmayı uygun bulmuyorum.

Hasat bitiminde buğdaya müdahale sinyali

➔ **Buğdayda piyasa fiyatları, sizin açıkladığınız fiyatın çok üzerine çıktı. Fiyatı düşük açıkladığınızı düşünüyor musunuz? TMO'nun buğday alamadığı söyleniyor. Ne kadar buğday aldınız? Bu sene Türk Şeker de**

hububat alımı yapıyor, neden bu işe girdi?

Hep sözleşmeli üretim diyoruz. Türk Şeker'in sözleşmeli üretimde şekerpancarında yürüyen iyi bir sistemi var. Pancarın münavebesi hububatta da oluyor. Münavebe kısmında da Türk Şeker biz bu işe gireceğiz deyince, aman dedim üreticinin lehine olan her şeyde biz olumlu bakarız. Üreticinin bir kısmına finansman desteği sağlayınca biz alkışladık. Zaman zaman rekabet olabiliyor. Zaman zaman da fiyatlar yükselebiliyor. Ama ana eksenine Türk Şeker'i koymak doğru olmaz. Burada piyasada ciddi bir talep var. O beklentiyi satın alan vatandaşlarımız da ellerinde elektronik ürün senetleriyle bu işe yatırım yapıyor. Ama şunu söyleyeyim dünya fiyatları, şu anda Türkiye'de oluşan fiyatların çok altında. Bu hasat dönemi boyunca bizi rahatsız eder mi, etmez. Üreticinin lehine, sesimizi çıkarmıyoruz. Ama hasat bittikten sonra -ki bitmeye yakınız-gerekli şeyi yaparız.

➡ Hasat bittiğinde gerekli şey dediğiniz, ithalat mı?

Elimde dünyanın malı var. İthalattan önce onları satarız.

➡ Bu yılın ilk 6 ayında geçen yılın aynı dönemine göre 700 bin ton fazla buğday ithal etmişiz. İthalat devam ediyor.

Buğdayda 2019'da 574 milyon dolar dış ticaret fazlamız var. Bir yayında "buğday ithalatında rekor kırdık" diye haber vardı. Kardeşim bir de ihracatı versene. Aynı şey samanda var. Kardeşim 1 kilo saman geliyor ama bin kilo ihracatım var. Yani onları yazsana. Maalesef bu konular çok speküle ediliyor. Bizim hala ne yazık ki algıda öne geçemediğimiz konular. Hollanda 17 milyar dolar gayri safi milli hasılasıyla 100 milyar dolarlık ticareti nasıl yapıyor? Malları ithal ediyor işliyor veya işlemeden tekrar satıyor. Ama Hollanda'da kimse, ne muhalefet partisi ne de muhalif medya çıkıp bunlar 83 milyar dolar ithalat yapıyor demiyor. Olayı speküle etmiyorlar. Böyle bir şeyi konuşsanız da adama gülerler. Ama Türkiye'nin ortamında maalesef bunlar konu olabiliyor.

Yani bu yılın ilk 6 ayında 1.2 milyar dolar ithalat var, 1.4 milyar dolar da ihracat var. Dış ticaret fazlası 200 milyon dolar. Fabrikaları boş mu bırakalım? Ya da Sanayi Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı ile konuşalım diyelim ki, Türkiye'de ithalat yasaklansın! Yani bu konu bizim amir hükmünde olduğumuz bir konu değil ama bu fabrikaların da çalışması lazım diye düşünüyorum bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak.

Ali Ekber YILDIRIM

“Canlı hayvan ve et ithalatı 2022 yılında sıfırlanacak”

Kırmızı et ithalatının çok speküle edildiğini belirten Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, 2018'de besilik hayvan ve et ithalatının fazla yapıldığını, göreve geldikten sonra et ithalatını kestğini söyledi. Yapılan anlaşmalar ve alınan izinler nedeniyle ithalatın bir süre daha devam ettiğini anımsatan Pakdemirli, 2022 itibariyle ithalatın sıfırlanacağını ifade etti.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ile zoom üzerinden yaptığımız söyleşinin [ilk bölümü](#) dün yayınlandı. Sektörde büyük yankı uyandırdı. Söyleşimizin bu bölümünde hayvancılık konusunda Pakdemirli'nin sorularımıza verdiği yanıtlar var. Sorularımız ve Pakdemirli'nin yanıtları şöyle:

► Sayın Bakan, kırmızı et ve canlı hayvan ithalatında 2018'de rekor kırıldı. 2019'da ithalatta önemli bir düşme oldu. İthalattaki düşüş devam edecek mi? “Et fiyatları çok yüksek, ithalat yapılsın” diye lobi yapanlar var. Sizin 2021 sonu itibariyle ithalat bitecek sözünüz, hedefiniz var. Bunu gerçekleştirebilecek misiniz?

Bakanlık olarak hep bir eksenimiz var, o da üretici. Üreticinin sürdürülebilir bir şekilde üretime devam etmesi. Bu son derece önemli. Tabii ki tüketicinin de kolanması gerekiyor. Yani fahiş fiyatların olmaması gerekiyor. Üretici başımızın tacı. Ama enflasyon sepetinde de gıdanın ağırlığının yüzde 25 olduğu bir ülkede de aşırı artışlara çok müsaade edilmemesi gerekiyor. Biz burada amir bakanlık olmasak da Gıda Komitesi'nin üyesi olarak Gıda Komitesi'nde de hep bu konuları konuşuyoruz. Kesim fiyatları 27 liralardan bugün 38 liralara geldiyse bu üretici lehine üretilen politikalardan ve özellikle besilik ithalatında da bu işin çok kontrollü gidilmesinden kaynaklanıyor.

Burada bir hesap yapılarak gidilmesi gerekiyordu. O hesap maalesef biraz bolluk olsun diye 2018'de fazla bir ithalat yapıldı. 2018 Eylül'de ben gelir gelmez et ithalatını kestim. Tabii biz kestim deyince, bazı rakamlar devam edince siz

diyorsunuz ki bakan böyle diyor ama ithalat hala devam ediyor. Ama şu var. Geçmişte alınan izinler var, başka şeyler var. Bunların devamı geliyor. Burada şuna bakmak lazım, 2018'de kaçtı besilik ithalatı, 2019'da kaç, 2020'de hedeflediğimiz kaç? 2021'de hedef ne ve 2022'de sıfırlayabiliyor muyuz?

ET İTHALATI ÇOK SPEKÜLE EDİLİYOR

► İthalatı gerçekten sıfırlayabilecek misiniz? Siz bitti diyorsunuz ama ithalat gündemden düşmüyor?

Et ithalatı çok speküle edilen bir konu. Türkiye'de et ithalatı Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile kalmamıştır. Kapattık bu işi. Sadece 3-5 bin ton sağdan soldan, Sırbistan'dan, Bosna Hersek'ten gelebiliyor. Şunu da unutmamak gerekiyor. Türkiye, yüzlerce ülke ile anlaşması olan, birçok ülke ile serbest ticaret anlaşması olan bir ülke. Türkiye'de kamuoyu hassasiyeti var diye birçok alanda ufak tefek ithalatları yapmıyoruz diye çok sıkıntı yaşıyoruz. Mesela, Rusya iki senedir en azından 3-5 bin ton et bizden al diyor. Diyorum ki ihtiyaç yok kardeşim. Onlar da acaba neden almıyorlar diyor. Sırbistan ve Bosna devam eden projeler olduğu için kırsal kalkınmalarına fayda sağladığımız için onlardan et alıyoruz. Özellikle gelişmişlik seviyesi bizden daha aşağı olan ülkelerle oturduğumuzda ilk istedikleri şey, ya tarımsal ürünlerimizi biz size satalım diyorlar. Çünkü başka bir ürün yok ki satabileceği. Bunları ortaya koyuyorlar ve bunların da çoğu serbest ticaret anlaşmasında olan ürünler.

Şimdi Sırbistan'a, Bosna'ya 3 satıyorum, 1 alıyorum. Birim olarak söylüyorum. Birinden 2 bin 400 ton, birinden 2 bin 400 ton et kırsal kalkınma mantığı çerçevesinde alınmış. Bunların Türkiye'de konuşulmaması lazım. Yine dediğim gibi et konusunda bizim tüketimimiz bir deniz, ithalat sadece bir damla. Bu rakamlar bizim için bindeler, on bindeler seviyesinde. O yüzden bunları da konuşmamak lazım diye düşünüyorum.

HAYVAN TOPLAMA MERKEZLERİ KURMALIYIZ

► Besilik hayvan ithalatı azaldı ama bitmedi, devam ediyor. 2022'ye kadar bitecek mi?

Bizim asıl hedefimiz besiliği de peyderpey düşürerek besilik ithalatını da sıfırlıyor olmamız lazım. Tabii bunu da dengeli götürmemiz lazım. Türkiye'de ciddi bir kapasite var. Ahırları da boş bırakmadan, ama özellikle dengeli olarak tamamen üretimin Türkiye'ye dönmesi şartıyla bu işi yapmamız lazım. Türkiye'de bir alışkanlık var. Özellikle büyük işletmeler alo deyip 10 bin tane, 5 bin tane hayvan getireyim diye hazır şey arıyorlar. Şimdi bizim hayvanları bir araya getirip toplama merkezi yapmamız lazım. Bu firmaların anlık ihtiyaçlarını karşılamak için.

Çünkü belli alışkanlıklar var ve onlar da bu alışkanlıklardan zor çıkıyor. İhtiyaç olarak onlar da zaman zaman bazı taleplerde bulunabiliyorlar.

Ama bizim burada yapacağımız şey şu; bir defa yerli üreticiyi sürekli olarak üretebilecek, sürekli, olarak kar edebilecek bir pozisyonda tutmamız, ana eksenimizin bu olması lazım. Bunu yaptıktan sonra zaten piyasa kendi kendine gelişir. Piyasa kendi kendine dengeye oturur. Piyasa kendi kendine ithalattan vazgeçer ve üretim ön plana çıkar.

► Sayın Bakan, saman ithal ediliyor konuşmamak lazım diyorsunuz, et ithal ediliyor konuşmamak lazım diyorsunuz. Bize konuşmayın diyorsunuz. İthalat yapmazsanız konuşulmaz...

Size bir şey kalmadı. Şöyle, tabii ki eleştirilere de açığız. Ben de şahsen eleştirilere açığım. Ama haksız eleştiri yapmamak, olan hakikatleri de bükmemek lazım. Büyükbaş hayvan varlığımız yüzde 8 artmış. Küçükbaş hayvan varlığımız yüzde 20 artmış iki yılda. Süt üretimimiz yüzde 4, kırmızı et üretimimiz de yüzde 7 artış var. Bu artışların hiçbirisi aslında tesadüfi değil. Bunların hepsi doğru politikalarla üretici dostu politikalar üretmekten kaynaklanıyor.

İmar barışından yararlanan hobi bahçeleri yıkılmayacak

► Torba Yasa ile gündeme gelen hobi bahçeleri konusunda da kafalar çok karışık. Öyle bir hava yaratıldı ki sanki bütün hobi bahçeleri yıkılacak. Çiftçilerin ihtiyacı gereği yaptığı kulübenin bile yıkılacağı endişesi var. Hobi bahçelerinin hepsini yıkacak mısınız?

Hobi bahçelerinde de, yani hepimizin 83 milyon vatandaşımızın mücadelesi şu olmalı, evlatlarımızdan emanet aldığımız tarım topraklarını kaybetmemek. Bunlarla ilgili çeşitli düzenlemeler yapılabilir. Eğer birilerine bir ev yapılması gerekiyorsa biraz daha belki eğilimli arazilerde yapılmalı. Şehircilik Bakanlığımızla oturup çalışabiliriz. Nefes alacakları bir yer yapılabilir. Hobi bahçelerindeki ana maksat hafta sonları gidip tarım yapmaktan ziyade insanlarımızın nefes alacakları bir yer. Tabii ki bunu da maalesef emlakçılar, bazı tüccarlar vatandaşlarımızı da buna alet etmişler. Bu iş kanuni değil. Aslında kanunlar zaten buna müsaade etmiyor. Yani yapılan şeyler mevzuata uygun değil. Yapılaşmanın hiçbirisi mevzuata uygun değil. Burada bizim çıkarmaya çalıştığımız şey, yeni bir yasadan çok buradaki müeyyidelerin artırılması, belediyeleri sorumlu kılmak ve gerektiğinde de bakanlığın bu konuda tedbir almasını sağlamak.

► İmar barışından yararlananlar ne olacak?

Tabii şunu söylemek isterim. Bizim burada getirmek istediğimiz düzenleme imar barışını kapsamıyor. İmar barışından dolayı vatandaşlarımız bu hobi bahçeleri ile ilgili başvurusunu yaptı ve yapı imar belgesini aldıysa onun binası yıkılmayacak. Ama ondan sonra bir şeyler yaptıysa bununla ilgili elbette bir düzenleme olacak.

Hobi bahçelerinin de savunuluyor olmasını ben doğru bulmuyorum. Evlatlarımıza, torunlarımıza doğru iş yapmayız. Bu hobi bahçelerinin önünü açmamız, bundan sonra bunun devamını getirmemiz ben asla doğru bulmuyorum.

► **Meclis açılınca hobi bahçeleri tekrar gündeme gelecek mi?**

Meclis açılır açılmaz bu konu tekrar gündeme gelecek. Bizim tarımsal üretim yapan üreticimizle çiftçimizle herhangi bir sıkıntımız yok. Bunlar zaten tarımsal faaliyetlerine bağlı olarak yapması gereken ahır, ağıl, veya konut gereksinimleri varsa bunların nasıl yapılacağı, nasıl sürdürülebileceği konusu yasada yıllardır tanımlı zaten. Onda da zaten problem yaşamıyoruz. Bu konu da aslında ilgi alanımızda değil. Bizim ilgi alanımız aynen şehirdeki gecekondulaşma gibi toplu alanlarda yapılmış küçük veya çok büyük içinde villa, havuzları olan, tarım arazilerine kondurulmuş malikaneler.

Alaattin AKTAŞ

İşsizlik mi, o da ne!

Pandemi süreci ABD ekonomisinde bile işsizliği tırmandırırken Türkiye'de hiçbir olumsuzluk yaşanmadı, işsizlik gayet ılımlı seyretti.

✓ Hesaplamanın üç ayın ortalaması alınarak yapılmasını sağlayan yöntem sağ olsun!

✓ Kısa çalışma ödeneğinden yararlananlar ve işten çıkarılamayıp ücretsiz izne çıkarılanlar sağ olsun!

Hani biraz daha uğraşsak işsizliğin üstesinden tümüyle geleceğiz. Pandemiymiş, üretim düşüklüğüymüş, ekonomik durgunlukmuş; hiçbiri işsizliğin fırlayıp gitmesi gibi bir sonuç doğurmadı. Ama dikkat edelim, bu neredeyse yalnızca bizde oldu. Koskoca ABD'de bile işsizlik fırlayıp gitti, ama bizde işsizlik milim kıpırdamadı.

Artık bu tanımlarla ve bu hesaplama yöntemiyle işsizlik oranlarını yazmanın, konuşmanın, irdelemeye çalışmanın da bir anlamı kalmadı.

TÜİK dün mayıs ayı oranını açıkladı. Mayıs; nisan-mayıs-haziran ortalamasını gösteriyor. Tamam mayısta bazı işyerleri açıldı, hazıranda sınırlamalar büyük ölçüde kaldırıldı ama pandemi etkisi yine de var. Ama bu etki verilere yansımıyor. Hele hele korona etkisinin tavan yaptığı nisan ayı! Nerede nisanın etkisi!

Hep ileri sürülen bir savunma var. Neymiş, bizim hesaplama yöntemimiz Uluslararası Çalışma Örgütü'nün belirlediği kriterlere uygunmuş. İyi de, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün kriterleri bize uygun mu acaba!

Bu yöntemle bu kadar

Daha önce de kaç kez dile getirdik. İşgücü istatistiklerinin üçer ayın ortalaması alınarak hesaplanması normal zamanlarda çok büyük sorun yaratmıyor ama gördük ki bu yöntem ekonominin böylesine dalgalandığı dönemlerde gerçek durumu yansıtmaktan çok uzak kalıyor.

Nisan oranı mart-nisan-mayıs ortalaması. Mart ayında korona etkisi sınırlı. Yine nisan oranında mayısta bazı işletmelerin faaliyetine izin verilmesinden dolayı etki zayıflaması var.

Mayıs oranının nisan-mayıs-haziran ortalaması olduğunu belirttik. Korona nisanı tümüyle etkisi altına almış durumda, mayıs ve haziranda ise etki daha az.

Peki biz koronanın etkisini tümüyle nasıl göreceğiz? Göremeyeceğiz tabii ki. O yüzden ısrarla hesaplama yönteminde üç aylık ortalamadan aylığa geçilmesi gerektiğini vurguladık ya zaten.

İşsizlik koronanın tüm etkisini hissettirdiği nisan ayında tavan yapmalıydı, aslında yaptı. Ama biz bunu görmedik, göremedik.

İşsiz ama işsiz olmayanlar

Hem hesaplama yönteminin azizliği ya da nimeti sayesinde işsiz sayımız az görünüyor, hem de milyonlarca kişiyi işsiz oldukları halde işsiz saymayan bir sisteme sahibiz.

Kısa çalışma ödeneğinden yararlananlar ve işten çıkarma yasağı kapsamında ücretsiz izne çıkarılanlardan söz ediyoruz.

Toplam sayıları 4.7 milyon dolayında olan bu durumdaki kişilerin önemli bir kısmı aslında işsiz. Ama tanım gereği bunlar işsiz sayılmıyor ve dolayısıyla işsiz sayısı da, oranı da olduğundan düşük görünüyor.

Sanki ölçmemek üstüne kurulu

Öyle görünüyor ki TÜİK'in işgücü istatistikleri, adeta gerçek işsiz sayısını ve işsizlik oranını ölçmemek üstüne kurulu. Başlangıçta amaç tabii ki bu değildir ama gelinen noktada durum bu.

Yöntem ve kapsam gerçek durumu ortaya koymaktan uzakmış, ne gam!

Şimdi biz ekonominin alt üst olmasına yol açan bu süreci işsizliği artırmadan atlatmakla övüneceğiz.

Ekonomi yönetiminin bu sayı ve oranlara sınıksız sarılması ne kadar normalse, aslında işsiz olduğu halde oranlara bakıp "İyi iyi, Türkiye'de işsizlik çok artmıyormuş" diye avunanların durumu da o kadar anormal ve vahimdir.

Abdulkadir Selvi

aselvi@hurriyet.com.tr

Bahçeli'nin çağrısı ve İYİ Parti

11 Ağustos 2020

AK Parti'de ne zaman İYİ Parti konusu gündeme gelse, "Devlet Bahçeli ne der" sorusu soruluyordu. İYİ Parti, MHP'den ayrılanların kurduğu bir parti olduğu için, Devlet Bahçeli'nin rezervi gündeme gelirdi.

MHP Lideri Bahçeli'nin, Meral Akşener'e yaptığı "Evine dön" çağrısının bir de AK Parti'yi ilgilendiren yüzü vardı. Böylece Bahçeli'nin Meral Akşener'e karşı bir rezervi olmadığı ya da kaldırdığı ortaya çıktı. Böylece AK Parti'nin de elini rahatlatmıştı.

Bahçeli'nin "Evine dön" çağrısı İYİ Parti'de bıçak sırtı bir durum olarak algılandı. Hem "MHP'ye ve cumhur ittifakına dön", hem de "Artık bu işi bırak, evine git" şeklinde. O nedenle Akşener başta olmak üzere İYİ Parti yöneticilerinin Bahçeli'nin çağrısına yaklaşımları pozitif olmadı. Bahçeli onlara bir pas attı ama onlar topu taca atmak için yarışa girdiler. Cumhur ve millet ittifakında kendilerini kilit parti konumuna getirecek bir pozisyonu da ellerinin tersiyle itmiş oldular. CHP ve HDP'nin aksine, Ayasofya'nın açılışını destekleyen, Ayasofya'yı ziyaret ettikten sonra "Çok mutlu oldum" diyen Akşener'e, "Senin yerin Ayasofya'ya karşı çıkanların yanı değil, Ayasofya'yı açanların yeri" diye çiçek attı. Aslında Bahçeli, "Ayasofya ittifakı" önerdi. Akşener birçok haksızlığa maruz kaldı. Bir kadının kaldıramayacağı ithamlara muhatap oldu. Ama belli ki Bahçeli'nin önerisiyle yeni bir sayfa açılmak istendi. İYİ Parti bunu kabul eder ya da etmez. O ayrı ama İYİ Parti, sırtında HDP ve CHP yükünü taşımak yerine, muhalefette kendine yeni bir kulvar açabilirdi. "İktidarın doğrularına destek, yanlışlarını ise eleştirmek suretiyle" siyasette başvurulacak bir adres konumuna getirebilirdi. "Akil siyaset" pozisyonunu üstlenebilirdi. Bahçeli'nin önerisine Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın destek vermesi, İYİ Parti'nin bu öneriyi yeniden değerlendirmesine neden olmalı. Çünkü burada Akşener'e "Siyaseti bırak, evine dön" diyen yoktur. Zaten siyasetçiye evine ancak millet gönderir. Ama burada daha çok bir ittifak çağrısı olduğu anlaşılıyor. O nedenle İYİ Partililerin telaşla değil, biraz sabırla hareket edip bir sonraki adımı gördükten sonra değerlendirme yapmaları daha yararlı olur. Çünkü Bahçeli bunu bir adım daha ileriye götürebilir. Siyasi hedefi daha net anlaşılabilir yeni bir çağrı yapabilir.

İYİ Parti, yakaladığı siyasetin kilit partisi rolünü iyi değerlendirmeli. Bir sonraki adımı görmeden kapıları kapatmakla, kendini CHP ve HDP ile ittifaka mahkûm konumuna düşürebilir.

İNCE'Yİ HAIN İLAN EDERLER

MUHARREM İnce'nin CHP'den ayrılıp parti kuracağı haberleri üzerine Kılıçdaroğlu'ndan ziyade CHP'ye yakın medya rahatsız oldu. Muharrem İnce'nin ikna edilmesi için Kılıçdaroğlu'ndan daha çok çaba sarf etmeye başladılar. Tabii AK Parti gidiyor, Erdoğan tasfiye oluyor, aslan sosyal demokratlar İYİ Parti'nin, Saadet Partisi'nin, HDP'nin, Abdullah Gül'ün, Ahmet Davutoğlu'nun, Ali Babacan'ın desteğiyle iktidara geliyor kurgusu bozulduğu için Muharrem İnce'ye kızgınlar. Şimdilik İnce'ye tünelden önceki son çıkışı göstermeye çalışıyorlar. İkna oldu oldu, olmadı bir adım sonrasını söyleyeyim: Davutoğlu ve Babacan'ı demokrasi kahramanı ilan edenler, sıra Muharrem İnce'ye gelince bir bölen mi demeyecekler, solun iktidarını engelleyen adam mı ilan etmeyecekler, hain damgasını mı vurmayacaklar... Hele Muharrem İnce yola bir çıksın, göreceğiz bunların demokrasi sevdalarını.

AK Parti'yi bölersen demokrasi kahramanı olursun, CHP'den ayrılırsan bir bölen olursun.

Nereden mi biliyorum? Bakmayın şimdi Ecevit'e methiyeler dizmelerine.

CHP'nin karşısına DSP'yi kurdu diye Ecevit'in adını "bir bölen" koymuşlardı. Muharrem İnce'yi de yakında "hain" ilan ederler.

KILIÇDAROĞLU'NUN MUHARREM İNCE STRATEJİSİ

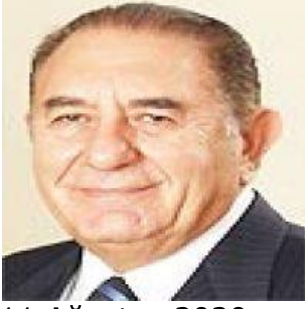
Kılıçdaroğlu, kurultaydan sonra MYK üyelerini belirledi. Takımını korudu. Selin Sayek Böke ve Ali Öztunç gibi birkaç isabetli isimle takviye etti. PM'ye giremeyen Tuncay Özkan'ı ve Ünal Çeviköz'ü ise danışman olarak değerlendirip değerlendirmeyeceği merak ediliyor. Kılıçdaroğlu, anahtar listesine aldığı başörtülü avukat Sevgi Kılıç'ı ise şimdilik PM'de tutmayı tercih etti. Kurultayın ardından başlayan "Kemalistler, ulusalcılar, cumhuriyetçiler dışlanıyor" şeklinde eleştirilerin olduğu bir dönemde başörtülü Sevgi Kılıç'ı genel başkan yardımcısı yapmayı göze alamadı. Sevgi Kılıç sadece başörtülü olduğu için PM'ye giren bir isim değil, sıkı bir CHP'li ve donanımlı birisi. Zaten teşkilatta "atom karınca" deniliyormuş.

Kılıçdaroğlu A takımını korudu ama partisini koruyabilecek mi belli değil. Çünkü Muharrem İnce yarın siyasi yürüyüşünü başlatıyor. Hem de CHP'de tartışmaya yol açacak bir belge açıklayarak.

Kılıçdaroğlu'nun Muharrem İnce stratejisi belli oldu. Ne "Kal" diyecek, ne "Git" diyecek. Ancak İnce'nin artık CHP'de uzun süre kalamayacağını düşünüyorlar. Muharrem İnce'ye bu kez "Gitme kal" dediklerinde, işi siyasi blöfe dönüştüreceğini düşünüyorlar. Ama bence Muharrem İnce işini hafife alıyorlar. CHP uzun süredir ilk kez bir bölünme sendromunu yaşayacak. İkinci olarak, İnce en çok CHP'nin altını oyar. Çünkü o mahalleye hitap edecek.

Umutsuz işsizler ordusu

Esfender KORKMAZ

11 Ağustos 2020

Geçen sene 2019 Mayıs ayında, iş aramayıp iş bulsa çalışmaya hazır olanlar 2 milyon 294 bin kişiydi. Bu sene aynı 2020 Mayıs ayında bu sayı iki kattan fazla artarak 4 milyon 713 kişiye çıktı. TÜİK bunları, bir iş arama kuruluşuna başvurmadıkları için işsiz kabul etmiyor. Ancak iş bulsalar işe başlayacaklar diye de işsiz olduklarını dolaylı yoldan ifade etmiş oluyor. Aslında iş aramayıp çalışmaya hazır olanların bir kısmı yıllardır iş arıyor fakat iş bulma umudunu kaybettiği için artık iş aramıyor. Ya da bir kuruma başvurmasından sonuç alacağına inanmadığı için yakın çevresi aracılığı ile iş arıyor. Yahut 18 yaşına basmış ve aradan bir ay geçmiş iş aramaya başlamamıştır. Nerden bakarsak bakalım bunlar da işsizdir.

TÜİK, Mayıs ayı için işsiz olarak kabul ettiği işsiz sayısını da 3 milyon 826 bin kişi olarak ilan etti. Tabloya bakar mısınız? İş aramayan işsizler ilan edilen işsizlerin iki katından daha fazla? Bu tablo Cumhuriyet tarihinde bizde ve aynı standartları uygulayan dünyanın başka ülkelerinde duyulmuş- görülmüş değildir.

Türkiye de bir istihdam politikası yoktur. Olsaydı her ikisinin toplamı olan fiili işsiz sayısı 8 milyon 539 bin kişiye istihdam yaratmak zorunda olduğumuzu bilmemiz ve buna göre politika oluşturmamız gerekirdi.

Özet olarak Türkiye de gerçek işsiz sayısı 8,5 milyondur. Bu toplamdan pandemi nedeni ile zorunlu izinli olanlar da hariçtir.

Bir başka anlaşılabilir sorun; İstihdam oranındaki şok denilecek kadar yüksek düşüştür

Geçen sene Mayıs ayında, istihdam oranı yüzde 50,7 idi bu sene yüzde 45,9 'a geriledi.

OECD ve Avrupa ülkelerinde istihdam oranı ortalama yüzde 60 ile yüzde 70 dolayındadır. Türkiye de, istihdam oranının düşük olması insan gücünün eksik kullanılması demektir ve bu oranın düşük olması Türkiye'nin fakirlik kısır döngüsüne girmesine neden oluyor ve orta gelir tuzağından çıkmasını zorlaştırıyor.

İşsizlik oranı, ekonomik sorunların tek rakamlı blançosudur. Ekonomik sorunlar, ekonomide daralma, işsizlik ve gelir dağılımında bozulma olarak ortaya çıkar. Bu sorunların çözülmesi için tek başına istihdam politikası yeterli değildir. Önce hukuki ve demokratik altyapıyı yeniden oluşturarak güven ortamı yaratmak

zorundayız. Aynı zamanda bir planlama yaparak; para, faiz, kur, maliye, istihdam, dış ticaret politikalarını koordineli olarak planlamamız gerekir. Bu günkü siyasi tabloya ve ekonomi yönetiminin tutumuna bakarsak böyle bir niyet göremiyoruz.

İktidar partisi ve ekonomi yönetimi algı yaratmakla meşgul. Algı yaratmak veya "uçuyoruz " demek işsizlerin tepkisini arttırıyor.

Muhalefet ise ağız dalaşı ile meşgul. Muhalefetten bazı siyasiler Türkiye'nin bu günkü şartlarını, işsizlerine ve sıkıntılara rağmen kendi siyasi hırslarından halkın durumunu göremiyorlar.

Mesele artık halkın siyasi bilinç sahibi olmasına ve demokrasi talep etmesine bağlanmıştır. Halk ne yaparsa kendine yapmış olacaktır.

İbrahim Kahveci

Yerli ve milli dolar aktörleri Yerli ve Milli...

Şer güçlere yedirmeyiz. Küresel çetelere karşı elbette kendi ülkemizin yanındayız... Vs vs...

Söylem nedir?

Eylem nedir?

Kendi ülkende köprü yapıyorsun, Amerikan doları ile fiyatlandırıyorsun. Otoyol yapıyorsun, Amerikan doları ile fiyatlandırıyorsun. Milletinin gideceği hastane yapıyorsun, Amerikan doları ile fiyatlandırıyorsun. Havalimanı yapıyorsun, Amerikan doları ile fiyatlandırıyorsun. Enerji garantisi veriyorsun, Amerikan doları ile fiyatlandırıyorsun. Garantiler Amerikan doları ya da bazılarında da Avrupa eurosu.

Hepsini bir elin parmakları ile sayılı Hazine Garantili Müteahhit almış. 20-25 yıl Amerikan doları ile paraları garantilenmiş. Yetmemiş, bu paraları Amerikan'ın enflasyon endekslerine bağlamışsın ve oradaki artış kadar bir de dolar bazında zamlar yapıyorsun. Sonra da yerli ve milli diyorsun.

Şer güç, sömürücü güç veya bilmem ne diye suçladığın IMF bile sana gelmiş demiş ki: "Sakın ola kendi ülkende, kendi vatandaşlarından borç alırken kendi parayı kullan; Amerikan doları kullanma."

Sen ne yapmışsın? 2019 başında başlamışsın kendi vatandaşından, kendi ülkenden bile Amerikan doları ile borç para almaya. Oysa kendi ülkende yabancı para ile borçlanmaları bitirenleri de hain olarak görmüşsün.

Bak şimdi;

Hazine garantilerin dayanmış 150 milyar dolara...

Kendi vatandaşından almaya başladığın yabancı para borçları da gelmiş 24 milyar dolara...

11.08.2020

Ama yerli ve milli.

Bu ülkenin geçmiş birikimleri satıldı.

Mevcut durumu borçlandırıldı

Ve son yıllarda da geleceği satılıyor.

Hesaplarda görülmeyen o kadar Amerikan dolarlı ihaleler olmuş ki; kimse bilmiyor. Soruyorlar "nedir bunlar" diye. Diyorsun ki "ticari sır söyleyemem".

O ticari sır dediklerin evlatlarımızın, torunlarımızın geleceği. Onların gelirlerini verdiği bir kaç müteahhidin parası.

Nasıl ticari sırdır ki; parayı ödeyecek olana bilgi verilmiyor. Yani Türk Milleti bu parayı ödeyecek ama Millette bilgi verilmiyor.

İstanbul-İzmir otoban ve köprü işine başlıyorsun: "Yapım maliyeti 6 milyar dolar" diyorsun. O zamanlar 1 dolar 1,8 TL. Kur yükselince maliyet TL bazında atar ama dolar bazında azalır.

Ama kurdeleyi keserken diyorsun ki "11 milyar dolara mal oldu".

Bu nasıl bir hesaptır? Bu hesabı kim tutuyor? Millete bu hesap kalem kalem veriliyor mu?

Bu fatura evlatlarımızın, torunlarımızın ödeyeceği faturadır.

Millet fakirlikten dolayı evlenemiyor

Millet fakirlikten dolayı çocuk bile yapamıyor

Ama derdiniz hala KANAL İSTANBUL.

Milletin derdi ile dertlenmek, Milletin geleceğini düşünmek, Milletin nefes almasını ve ekonomik durumunu düzeltmek hiç dert olmuyor mu?

Varsa beton, yoksa beton. Onlar da Hazine garantili müteahhitlere...

Kanal İstanbul söylendiği kadar kârlı ise Hazine garantisi vermeden hangi müteahhit isterse yaparsa yapsın. Ama biliyorum ki bu olmaz.

11.08.2020

Maliyet için 34 milyar TL de dediniz, 74 milyar TL de. Ama 120 milyar dolar diyen de çıktı.

Gelir için verilen rakamlar yıllık 150200 milyon dolardan 10-15 milyar dolara kadar çıkıyor.

Bu hesapları kim yapıyor? Nedir bu aradaki büyük farklar? Bu işler bakkal hesabı ile mi olur? Devlet akli dediğimiz şey nerededir?

Aslında işlerimiz böyle de oluyor.

Bir diyoruz ki kredi vermeyen bankayı yakarım. Sonra diyorsun ki vermesen de olur.

Bir diyorsun ki yabancıya TL yok. Sonra diyorsun ki, n'olur gelin TL alın. Bir Putin tek dostumuz; alırız S-400'leri meydan okuruz.

Bir bakıyoruz Trump ile aramızı kimse bozamaz...

Kısaca söyleme değil eyleme bakalım. Gerçekten bu ülkede tutarlı ve milli bir duruş var mı, yok mu? Bu ülke hepimizin; iyi ve güçlü olması bizim değil asıl evlatlarımızın varlığı için önemli. Aynaya kendinize değil, evlatlarınızın, torunlarınızın gözüne bakın. Ve öyle karar verin.

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Kriz dönemlerinde hep sorulan soru “Hepimiz aynı gemide miyiz” şeklindedir

Medya arkeolojisi yapanlar 2'nci Dünya Savaşı dönemindeki Türk medyasında yoğun şekilde karaborsacı karikatürlerinin yer aldığını görmüşlerdir. Her şeyin kıt olduğu ve ekmeğin bile karne ile verildiği o yıllarda, karaborsacılar çok para kazanırlardı. Düşünün ki 1942- 44 yıllarında otomobil kullanmak yasaktı. Çünkü Türkiye'de benzin yoktu. Ve o yıllarda belirli kesimler her şeye sahiptiler.

Aynı gemide olmak

Şimdi de koronavirüs salgını, benzer durumları gündeme getiriyor. Özellikle Batı medyası sık sık "Aynı gemide miyiz" benzeri sorgulamaları yapmakta... Düşünün ki mart-nisan arasında 22 milyon Amerikalı işsiz kalmış. Buna karşı aynı dönemde Amerikalı milyarderlerin servetleri 282 milyar dolar artmış. Durumu irdeleyen gazeteciler, zenginlerin özel uçakları ile belirli lüks mekanlarda çılginca para harcadıklarını yazmaktalar. Buna karşı işsizlerin hastalıkları için ilaç parası bulamadıkları gözlemlenmekteymiş.

Bizdeki durum

Bizde de koronavirüs salgınının görüldüğü mart ayından beri, hepimizin aynı gemide olup olmadığımız kuşkusu geçerli değil mi? Cumhurbaşkanı Erdoğan başta olmak üzere hemen her kes salgına karşı yek vücut olarak mücadele verirken, birileri bu fırsatı farklı biçimde değerlendirmiyorlar mı? Bir dönemde şehir hastanelerinin yapılmasına karşı çıkan ana muhalefetin bu tutumu bile bir örnek değil mi?

Çok mutlular

Türkiye'de kimlerin servetlerinin bu dönemde Amerika'daki gibi katlanarak arttığını bilemiyoruz. Ama Türk Lirası'na dönük dış kaynaklı ve kısa süre içindeki 3'üncü operasyon bile, birileri tarafından mutlulukla karşılandı ve bunu kara propaganda için vesile olarak değerlendirdiler.

Erdoğan'ın gözlemleri

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da, cuma günü piyasalarda hareketliliğin arttığı dakikalarda yaptığı açıklamada "Yılbaşı itibarıyla (dolarda) 10 liradan falan bahsediyorlardı. Ama şimdi nerelere geldi? Ekonomide söylenenlerin hepsi bir tarafa. Hazine ve Maliye Bakanı'mla ilgili sosyal medyada yaptıkları karalamalar... Bunlar yetişemedikleri üzüme koruk diyor. Sen ülkeye bak ülkeye, Türkiye nerede, Batı nerede, dünya nerede? Şu anda 150'ye yakın ülkeye, koronavirüs salgınıyla ilgili maskeden tuluma, ilaçlara varıncaya kadar her şeyi gönderiyoruz. Bunlar bedelsiz olmuyor, görmüyor musunuz? Dalgalanmalar her zaman olur. Döviz de, altın da, TL de yerli yerine oturacak. Bunlar gelip geçici şeyler. Türkiye'de ekonomi sistem olarak oturmuştur. Bu konularda rahat olun" diye konuşmuştu.